

YTTRANDE

Datum
2019-06-17

Diarienummer
1.1.3-2019-00874

GD-2019-127

Ert diarienummer
U2019/00304/UH

Handläggare
Stina Gerdes Barriere

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande avseende En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan (SOU2019:6)

Vetenskapsrådet har granskat utredningens förslag utifrån sitt uppdrag att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden samt de särskilda uppgifter som myndigheten har i sin roll som forskningsfinansierare och forskningspolitisk rådgivare.

Övergripande kommentarer och centrala synpunkter

Vetenskapsrådet menar att utredningen inte i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till att forskning och utbildning är olika verksamheter med delvis olika mål och utgångspunkter. Konsekvenserna av utredningens förslag vad gäller forskningens inriktning och kvalitet är inte tillräckligt utredda.

Utredningens förslag om styrning och fördelning av forskningsresurserna stödjer enligt Vetenskapsrådet inte en utveckling mot ökad kvalitet i forskningen. Förslaget om omfördelningen av resurser från de externa finansierarna till basanslaget riskerar att få stora negativa konsekvenser både på forskningens kvalitet och forskningens inriktning:

- Utredningen underskattar kraftigt den kvalitetsdrivande effekten av sakkunniggranskning av forskningsansökningar i nationell konkurrens.
- Utredningen förbiser hur den externa statliga forskningsfinansieringen svarar mot behovet av fri forskning och sektorsspecifika behov.
- Utredningens förslag begränsar dynamiken och utveckling av svensk forskning genom att minska möjligheterna att söka externa medel från finansierare med olika ändamål och uppdrag.
- Utredningen tar inte hänsyn till hur forskningsmedel fördelas internt i lärosätena och de begränsningar som finns i uppföljningen av basresursernas användning med avseende på t.ex. kvalitet, nyttiggörande, jämställdhet, karriärmöjligheter och personalens sammansättning.
- Utredningen förbiser det stora behovet av nationell finansiering och samordning av avancerad nationell forskningsinfrastruktur och svenskt deltagande i internationella forskningsinfrastrukturer.

Sammanfattning av Vetenskapsrådets synpunkter

Nedanstående tabell sammanfattar Vetenskapsrådets synpunkter på utredningens bedömningar och förslag. I tabellen ingår endast de förslag och bedömningar där Vetenskapsrådet har synpunkter.

<i>Kap.</i>	<i>Vetenskapsrådets (VR) ställningstagande</i>
4.6	VR <u>tillstyrker</u> förslagen som syftar till att stärka den akademiska friheten för både enskilda lärare och för lärosätena.
5.1.1	VR menar att det finns för- och nackdelar med förslaget om en samlad proposition för högre utbildning och forskning.
5.2.3	VR <u>tillstyrker</u> förslaget om enskilda regleringsbrev för varje lärosäte som ersätter det gemensamma men <u>avstyrker</u> förslaget om dialogbaserade överenskommelser.
5.2.4	Med hänvisning till att VR <u>avstyrker</u> överenskommelser är frågan om ekonomiska incitament inte aktuell.
5.4.2-3	VR <u>avstyrker</u> förslagen angående inrättandet av en analysfunktion och dess organisation, sammansättning och finansiering.
6.1	VR delar bedömningen att utbildning och forskning i möjligaste mån hanteras gemensamt.
6.4.2	VR har inga synpunkter på bedömningarna avseende dimensioneringen av utbildning på forskarnivå utöver att forskningens behov ska tillgodoses.
6.6.1	VR <u>avstyrker</u> förslaget att andelen direkta statsanslag inom den närmaste åttårsperioden ska utgöra minst hälften av de totala forskningsintäkterna vid universitet och högskolor.
6.6.3	VR delar bedömningen om behov av uppföljningen av basanslagen och av ett nationellt ramverk för utvärdering, men inte bedömningen att uppföljningen ska ske inom ramen för överenskommelserna.
6.6.4	VR delar bedömningen av hur styrningen mot olika forskningsområden ska ske.
6.6.5	VR har inget att invända mot en översyn av den statliga externa finansieringen av forskning.
7.2	VR <u>tillstyrker</u> förslaget om ändring av högskolelagen avseende samverkan.
7.4	VR <u>tillstyrker</u> förslaget om hur bedömning och uppföljning av lärosätenas samverkansarbete bör ske, men menar att tematiska utvärderingar inom specifika områden bör göras av relevant sektorsmyndighet.
7.5	VR <u>avstyrker</u> förslaget angående styrning och uppföljning av prioriterade samverkansaspekter med hänvisning till inställning till överenskommelser.
7.6	VR <u>avstyrker</u> förslaget om hur finansiering för större och långsiktiga satsningar och specifika samverkansaspekter bör ske.

7.8	VR ser förtjänst i en utredning av högskolans roll i det nationella innovationssystemet och <u>tillstyrker</u> förslaget med vissa reservationer.
8.3	VR delar bedömningarna avseende jämställdhetsintegrering men inte att uppföljningar bör ske inom ramen för överenskommelser. VR <u>tillstyrker</u> att UKÄ får ansvar för utvärdering och uppföljning av högskolans jämställdhetsarbete men <u>avstyrker</u> förslaget att rekryteringsmål för professorer slopas.
9.2.1	VR <u>avstyrker</u> förslaget att utbildning och forskning ska ses som en samlad verksamhetsgren. VR avstår från att lämna synpunkter på hur medelsfördelningen ska organiseras, men framhåller att tilldelning, åiterrapportering och uppföljning ska ske separat för utbildning och forskning.
9.4.1	VR delar bedömningen att en ändamålsenlig tilldelning av medel för forskning inte går att uppnå med ett fåtal indikatorer. VR <u>avstyrker</u> förslaget att ett utökat utbildningsuppdrag ska leda till en schablonmässig ökning av lärosätets forskningsram. VR <u>tillstyrker</u> förslaget att anslagstilldelning baserat på betygsättning av samlade samverkansarbete upphör. Med hänvisning till att VR <u>avstyrker</u> förslaget om att de direkta anslagen ska utgöra 50 procent av lärosätenas forskningsfinansiering tar VR inte ställning till förslaget om framtida omfördelning av anslagsmedel till forskning.
9.4.2	VR <u>avstyrker</u> förslaget att en ökad andel direkta anslag kan finansieras genom omfördelning från statliga forskningsfinansiärer och hur de bör fördelas.
9.4.3	VR <u>avstyrker</u> förslaget om hur övrig ökning av direkta anslag för forskning fördelas. VR <u>tillstyrker</u> förslaget om hur kvalitetsindikatorer ska tas fram i det fall regeringen bedömer att sådana ska ligga till grund för medelsfördelning.

Vetenskapsrådets ställningstaganden utvecklas nedan.

Kapitel 4. Principer för ändamålsenlig styrning

4.6 Förstärkning av vissa normer i högskolan

Vetenskapsrådet tillstyrker förslagen om att förstärka den akademiska friheten genom markeringar i högskolelagen. Fria forskare och fri nyfikenhetsdriven forskning utgör fundament för ny kunskap, innovation och samhällets utveckling. Med frihet kommer också ansvar och det är viktigt för att forskningsresurserna ska användas så effektivt och ändamålsenligt som möjligt att finansieringen utgår från forskningens kvalitet, inklusive dess nytänkande och originalitet.

Vetenskapsrådet tillstyrker förslag som syftar till att i högskolelagen markera lärosätenas och den enskilda lärarens frihet i utbildningens

utformning. Vetenskapsrådet har stor tilltro till lärarnas professionella kunskap och menar att utbildningens kvalitet och innehåll gagnas av att lärare har stor frihet i att utforma utbildningen med utgångspunkt i sin professionella kunskap.

Vetenskapsrådet tillstyrker förslag om att i högskolelagen markera lärares och forskares möjlighet att delta i beslut och beredning av frågor som rör forskning och utbildning. Som en följd av den s.k. autonomireformen försvagades skrivningarna om kollegialt beslutsfattande i högskoleförordningen. Vetenskapsrådet menar att kollegialitet och linjestyrning är fundamentala och kompletterande element, som idealt ska balansera varandra i lärosätenas ledningsfunktioner. De kollegiala organen är viktiga för att dels värna den akademiska friheten, dels för att bedöma forskningens och utbildningens innehåll och kvalitet.

Vetenskapsrådet tillstyrker utredningens förslag om att det normalt ska ingå både utbildning och forskning i lärares arbetsuppgifter. Vetenskapsrådet vill dock betona att det är viktigt att det finns en flexibilitet i förhållandet mellan uppdragen, både för individer och över tid. Det bör också framhållas att forskningsanknytning inte betyder att aktiva forskare ska undervisa på alla kurser, utan att begreppet är mycket bredare än så och kan variera mellan olika ämnesområden och mellan olika utbildningsnivåer. Själva grundbulten är att utbildningen vilar på vetenskaplig grund. Utöver det handlar det om att lära ut kritiskt tänkande och att lära ut ett vetenskapligt arbetssätt. Det handlar ytterst om studentens rätt till en utbildning som bygger på den senast tillgängliga kunskapen, liksom att få ta del av forskningens metoder och resultat.

Kapitel 5. En långsiktig, sammanhållen och dialogbaserad styrning

5.1 En långsiktig och sammanhållen process

5.1.1 En samlad proposition för högre utbildning och forskning vart fjärde år

Vetenskapsrådet menar att det finns både för- och nackdelar med en samlad proposition för högre utbildning och forskning. En viktig nackdel är att de för samhället så viktiga forskningsfrågorna riskerar att inte få tillräckligt utrymme och därmed inte lika stor uppmärksamhet som i dagens propositioner. Att utbildningsfrågorna tenderar att dominera diskussionen om högskolan är utredningens betänkande ett exempel på.

I viss utsträckning präglas forskning och utbildning också av olika perspektiv med olika tidshorisonter. Till exempel har utbildningen en större volym och berör fler, och påverkas i större utsträckning av ett kortare tidsperspektiv än forskningen. Båda tjänar dock på ett längre perspektiv och mer stabila förutsättningar. En gemensam proposition där

hela högskolans verksamhet behandlas samlat har större möjligheter att uppnå detta.

Svensk forskning är dock bredare än den som bedrivs vid universitet och högskolor. Institut, myndigheter och företagssektorn bidrar också i hög grad till svensk forsknings framgång, ett bidrag som idag hanteras i forskningspropositionerna. En samlad universitet- och högskoleproposition skulle innebära en risk för att forskningen delas upp och att de delar som ligger utanför högskolesektorn inte behandlas i tillräcklig utsträckning. Samverkan mellan forskning och det omgivande samhället, och särskilt frågor som relaterar till innovation riskerar därmed att inte diskuteras i ett adekvat sammanhang.

5.2 Dialogbaserad och långsiktig styrning genom överenskommelser och regleringsbrev

5.2.3 En mer långsiktig, fokuserad och dialogbaserad styrning

Vetenskapsrådet tillstyrker förslaget om att det gemensamma regleringsbrevet ersätts av lärosätesspecifika regleringsbrev, men avstyrker förslaget om dialogbaserade överenskommelser. Styrningen av högre utbildning och forskning kan, och bör, ha ett mer långsiktigt perspektiv än dagens. Det är särskilt viktigt att satsningar på forskning byggs upp successivt och med tydlig hänsyn till forskningens kvalitet, inriktning och kontinuitet.

De föreslagna förändringarna riskerar att leda till en begränsning av forskningens frihet. Det är vidare svårt att se att den nödvändiga samverkan inom svensk högskola kring forskningens prioriteringar, går att åstadkomma i ett system med tvåpartssamtal mellan lärosäten och regeringen.

Dialogbaserade överenskommelser utöver regleringsbreven riskerar vidare att medföra en ökad detaljstyrning av högskolans verksamhet generellt och särskilt avseende forskningens inriktning, liksom en ökad administration. Betänkandets avsaknad av analys av vilka konsekvenser ett system med sådana överenskommelser skulle ha gör att det inte går att se vilka vinster som finns med förslagen. Vetenskapsrådet instämmer således i behovet av en utvecklad dialog men menar att en mer långsiktig och dialogbaserad styrning med långsiktiga mål kan åstadkommas inom ramen för arbetet med lärosätesspecifika regleringsbrev och dagens styrmöjligheter i form av regeringsuppdrag.

5.2.4 Långsiktig och dialogbaserad styrning via regleringsbrev

Till följd av att Vetenskapsrådet avstyrker förslaget om överenskommelser är frågan om ekonomiska incitament kopplade till dessa inte aktuell.

5.3 Processbeskrivning för proposition och dialogbaserad styrning

Avsnittet innehåller inte i sig några bedömningar eller förslag men då den beskrivning som ges har betydelse för andra förslag i betänkandet vill Vetenskapsrådet anföra följande.

Beskrivningen av processen är allt för förenklad. Grundmomenten är den redan nämnda gemensamma propositionen för utbildning och forskning vart fjärde år. Den åtföljs av dialogbaserade överenskommelser mellan regering och varje enskilt lärosäte med grund i propositionen året efter att propositionen har beslutats av Riksdagen. Som underlag för proposition och överenskommelser ska inspel, analyser, utvärderingar och uppföljningar ligga.

Propositionerna kan som idag förväntas beskriva ekonomiska förutsättningar och eventuella förslag på strukturella förändringar som införs successivt den kommande fyraårsperioden. Analyser, utvärderingar och uppföljningar behöver för att kunna utgöra underlag för propositionen därför genomföras innan medlen nödvändigtvis ens har hunnit fördelas, eller förändringarna införs, än mindre ge resultat som det är meningsfullt att följa upp eller utvärdera. Den verksamhet som är möjlig att analysera på detta sätt har snarare sin grund i de förslag som presenteras och de medel som föreslås i föregående, eller ännu tidigare propositioner.

Vetenskapsrådets slutsats är att utredningens goda intention, att utfallet av lärosätets uppdrag och måluppfyllelse ska ligga till grund för kommande proposition och uppdrag, inte är möjlig att uppnå eftersom de satsningar som redogörs för i en proposition inte har hunnit genomföras fullt ut innan förberedelsearbetet inför nästa proposition behöver påbörjas.

5.4 Analys och uppföljning av högre utbildning och forskning

5.4.1 Behovet av samlade och oberoende analyser

Vetenskapsrådet instämmer i utredningens bedömning att det finns ett behov av att stärka kapaciteten för analys av högre utbildning och forskning. Vetenskapsrådet delar dock inte utredningens bedömning hur detta bör organiseras. Sammantaget innebär detta att Vetenskapsrådet inte delar utredningens bedömning.

5.4.2 En analysfunktion inom högre utbildning och forskning

Vetenskapsrådet avstyrker förslagen om att en analysfunktion inrättas och vilka dess uppgifter bör vara. De underlag som krävs är mångskiftande och berör kvalitetsutvärderingar av forskningens resultat, analyser av olika strukturella frågeställningar liksom uppföljningar av specifika satsningar och politiska reformer. Vetenskapsrådet menar att dessa underlag är komplexa och kräver olika kompetens. Analys och uppföljningar görs löpande och bygger på varandra så att ett bredare och

djupare kunskapsunderlag kan sammanställas. Att frikoppla detta uppdrag och förlägga det till en separat analysfunktion bedömer Vetenskapsrådet inte vara ändamålsenligt. Mycket erfarenhet och kontextberoende kunskap riskerar att försvinna på vägen och leda till lägre kvalitet på underlagen.

Det är också nödvändigt att analyser av forskningssystemet och forskningspolitiska prioriteringar är väl förankrade i forskarsamhället, något som utredningens förslag inte uppfyller. Vetenskapsrådet har i Vägval 2019 föreslagit att ett råd för inrättas för att identifiera strategiskt viktiga områden vilket ska utgöra ett komplement till finansieringen av nyfikenhetsdriven forskarinitierad forskning. Ett sådant råd ger möjlighet för framtida politiska prioriteringar om forskningens inriktning att vara förankrade i forskningsamhället.

Vetenskapsrådet noterar också att i en underlagsrapport till utredningen konstateras att Sverige är relativt ensamma om att sakna ett institut vars uppgift är att forska om och belysa konsekvenser av högskole- och forskningspolitiken. En viktigare fråga än inrättandet av den föreslagna analysfunktionen är formerna för hur forskningsbaserad analys av dessa politikområden bäst organiseras, se vidare avsnitt 5.4.3 nedan.

Vetenskapsrådet vill avslutningsvis understryka att det bör vara regeringens uppgift att göra överväganden mellan olika insatser baserat på de underlag som föreligger. Därför är mottagarkapaciteten i Regeringskansliet avseende forskningspolitisk analys av stor betydelse.

5.4.3 Organisatorisk form och finansiering

Vetenskapsrådet avstyrker förslagen om analysfunktionens organisation, sammansättning, värmyndighet och finansiering.

Som svar på ett regeringsuppdrag lämnade Vetenskapsrådet och UKÄ i april 2018 förslag till regeringen på hur olika myndigheters uppföljningar och utvärderingar av verksamheter vid universitet och högskolor kan samordnas. Vetenskapsrådet menar att de förslag som presenterades i denna redovisning har bättre förutsättningar att åstadkomma ett mer ändamålsenligt forum för övergripande analys och uppföljning av högskolans verksamhet än det förslag som lämnas av utredningen. Vetenskapsrådet bedriver redan i dag en betydande analys- och utvärderingsverksamhet inom forskningsområdet och myndigheten ställer sig positiv till att ta ett större ansvar för dessa frågor.

Kapitel 6. Utbildning och forskning

6.1 Kopplingen mellan utbildning och forskning

Vetenskapsrådet delar utredningens bedömning om att forskning och utbildning ska hanteras samlat och tillskrivas lika stor betydelse. Emellertid vill Vetenskapsrådet understryka att forskning och utbildning har olika behov och olika vikt vid olika tillfällen och inom olika ämnesområden. Det är därför inte lämpligt att lämna generella

föreskrifter för hur kopplingen mellan forskning och utbildning ska utformas. Vetenskapsrådet menar att frågan om forskningens och utbildningens samverkan och samspel beskrivs på ett allt för generellt och förenklat sätt i utredningens betänkande. Vetenskapsrådet vill särskilt framhålla att det finns risk för att forskningens inriktning och kvalitet påverkas menligt om en alltför hård tolkning av utredningens bedömning får utgöra grund för utformningen av högskolans styrning. Det är viktigt att resursfördelning och bedömning av forskningen fortsatt kan göras med utgångspunkt i forskningens inneboende behov och utmaningar. Med anknytning till vad som diskuteras i avsnitt 4 vill Vetenskapsrådet också framhålla att kopplingen mellan forskning och utbildning bör utformas på ett sätt som är lämpligt med avseende på utbildningens inriktning och nivå.

6.4 Utbildning på forskarnivå

6.4.2 Dimensionering av utbildning på forskarnivå

Vetenskapsrådet delar utredningens bedömning vad beträffar ansvar för forskarutbildningens omfattning och inriktning, men ställer sig tveksam till om ett samlat anslag i realiteten kommer att påverka flexibiliteten i styrningen av forskarutbildningen. Vetenskapsrådet vill särskilt framhålla att det är viktigt att forskningens behov av kompetens beaktas även fortsättningsvis när det gäller dimensionering av forskarutbildningen inom olika områden. Antalet doktorandnybörjare har stagnerat de senaste åren och konsekvensen av utredningens bedömningar och förslag på forskarutbildningens dimensionering och inriktning är inte tillräckligt utredda. Det är i sammanhanget viktigt att påpeka att forskarstudier idag i stor utsträckning finansieras av externa medel. I rapporterna Externfinansieringens roll i svensk högskoleforskning (Vetenskapsrådet, 2019) och Villkor och förutsättningar för Vetenskapsrådets bidragsmottagare (Vetenskapsrådet, 2017) konstateras att Vetenskapsrådets projektmedel i relativt stor utsträckning används till att finansiera doktorander.

6.6 Forskning

6.6.1 Balansen mellan direkta anslag och externa medel

Vetenskapsrådet avstyrker förslaget om att andelen direkta statsanslag ska utgöra minst hälften av de totala forskningsintäkterna. Vetenskapsrådet menar att målet är olämpligt av flera skäl. Först och främst tar målet inte hänsyn till systemet med full kostnadstäckning av indirekta kostnader. De statliga externa finansiärerna betalar indirekta kostnader motsvarande en fjärdedel av våra bidrag. För Vetenskapsrådet del motsvarar detta 1,2 miljarder kronor som varje år går till att finansiera lärosätenas indirekta kostnader. Denna modell för ersättning för gemensamma verksamheter som ledning, administration, bibliotek m.m., har sitt ursprung i 1990-talet och infördes för att kompensera lärosätena för den låga andelen direkta anslag.

Det föreslagna målet som baseras på den totala andelen extern finansiering, både statlig och från andra källor, beror av faktorer som staten inte fullt ut kan påverka. Några exempel är konjunktorens påverkan på stiftelsernas kapital, framgång i EU:s ramprogram liksom företag och andra aktörers vilja att finansiera forskning vid universitet och högskolor. Dessutom implicerar utredningen att de externa finansierarna är ett problem. Vetenskapsrådet menar tvärtom att de icke statliga finansierarna är mycket viktiga för Sveriges forskning och visar på en stor tilltro till forskningens förmåga att bidra till att lösa stora samhällsutmaningar och att driva näringslivets utveckling.

Vidare menar Vetenskapsrådet att forskarnas villkor beror på betydligt mer komplexa samband som endast till viss del beror på fördelningen mellan basanslag och externa bidrag. För forskare och lärares villkor och förutsättningar är interna processer för resursfördelning, uppföljning och utvärdering av medlens användning avgörande. Vetenskapsrådet noterar också bristen på hantering av forskningsinfrastruktur i utredningen. Utredningen inför, utan vidare definition, ett nytt begrepp, lokal forskningsinfrastruktur. Utredningen diskuterar dock inte hur detta ska relatera till den forskningsinfrastruktur som finansieras av Vetenskapsrådet. Utredningen diskuterar endast översiktligt ansvaret för finansiering av forskningsinfrastruktur och relationen mellan lärosäten och finansierare, men går inte in på hur ansvaret fördelas dem emellan, eller för vilken forskningsinfrastruktur det gäller. Vetenskapsrådet befärar att en omfördelning av medel i enlighet med utredningens förslag framförallt kommer att drabba forskningsinfrastruktur av nationellt intresse och riskerar att leda till bristande samordning och minskad effektivitet. Tillgång till forskningsinfrastruktur är en viktig aspekt av att genomföra forskning av hög vetenskaplig kvalitet.

För att förbättra forskarnas villkor och samtidigt främja forskningens kvalitet menar Vetenskapsrådet att det krävs förbättrad uppföljning av användningen av basfinansieringen. I dag finns det för många oklarheter kring hur basmedlen fördelas och följs upp internt i lärosätena för att det föreslagna målet ska vara ändamålsenligt.

Vetenskapsrådet menar att utredningen har använt underlag som är behäftade med allvarliga kvalitetsbrister som utgångspunkt för slutsatser och förslag i detta avsnitt och att förslagen därför står helt utan empirisk grund. Detta gäller i synnerhet Hwang S., *Forskningskvalitet, effektivitet och extern finansiering*, ISBN: 978-91- 88749-06-2 (2018).

Vetenskapsrådets invänder mot rapportens metod och menar att vedertagna mått såsom andel högciterade bör artiklar användas. Vidare bör hänsyn tas till att externfinansierad forskning har olika ändamål och bedöms utifrån olika kriterier. En sådan analys visar på en positiv korrelation på lärosätetsnivå mellan andel högciterade artiklar och excellensinriktad externfinansiering. (Vetenskapsrådet, *Externfinansiering och dess påverkan på forskningssystemet*, Dnr. 3.1-2019-05759).

6.6.3 Åtgärder för att främja hög kvalitet

Vetenskapsrådet delar utredningens bedömning att lärosätenas insatser bör följas upp. Vetenskapsrådet menar att basanslagens användning bör följas upp i större grad än vad som sker idag, oavsett om anslagen ökar eller inte. Vetenskapsrådet avstyrker, som framgår ovan, förslaget om överenskommelser och som en konsekvens därav bör inte uppföljningen av basanslagen regleras på det sätt som utredningen föreslår.

Uppföljningen av hela basanslagets användning bör istället ske inom ramen för den åiterrapportering och dialog med departementet som redan existerar. En ökad transparens kring basanslagets användning är en förutsättning för den tillitsbaserade styrning som utredningen förespråkar. Högskolans anslag för forskning har ökat väsentligen under de senaste tio åren, både genom de statliga medlen i form av så väl basanslag och externa bidrag som genom privata externa aktörer. Den forskning som finansieras av forskningsråden fördelas efter tydliga kvalitetskriterier och följs upp i betydligt högre grad än vad som idag sker med basanslaget och bör kunna tjäna som utgångspunkt för hur basanslagets användning skulle kunna följas upp. Det är tydligt att dessa aktörer, både de statliga och de privata, bidrar på ett positivt sätt till forskningens genomslag (se t.ex. Statistik om forskning vid universitet och högskolor 2018-05-13; Vetenskapsrådet Dnr. 3.1-2019-05754). Vetenskapsrådet menar att utredningen har använt underlag som är behäftade med allvarliga kvalitetsbrister som utgångspunkt för slutsatser och förslag i detta avsnitt och att förslagen därför står helt utan empirisk grund (Externfinansiering och dess påverkan på forskningssystemet, Dnr. 3.1-2019-05759).

Vetenskapsrådet delar utredningens bedömning att det bör skapas ett nationellt ramverk för utvärdering av forskning. Inriktningen på ramverket bör vara att ge goda underlag till kvalitetshöjande åtgärder och därmed ha en förklarande ansats, och som utredningen framhåller bör detta göras i samarbete med Vetenskapsrådet och andra aktörer som akademierna.

Vetenskapsrådet kan konstatera att utvärderingar som genomförs inom ramen för lärosätenas kvalitetssäkring och som utformas utifrån utredningens förslag om ett ramverk, ger viktig information om forskningens kvalitet och betydelse vid det enskilda lärosätet. Samtidigt kan konstateras att dessa inte har samma möjlighet att ge en bild av forskningens kvalitet och betydelse inom olika ämnen och tematiska områden som en utvärdering byggd på nationella jämförelser och i ett internationellt perspektiv. De båda typerna av utvärdering är komplementära och lämnar båda angelägna underlag för utveckling av forskningen.

6.6.4 Avvägningar mellan olika forskningsområden

Vetenskapsrådet delar utredningens bedömning att styrning mot olika forskningsområden kan ske via forskningsfinansierande myndigheter eller som särskilda satsningar. Riktade satsningar på strategiskt viktiga forskningsområden utgör ett viktigt komplement till den fria forskningen

för att utveckla svenska styrkeområden, för att möta samhällsutmaningar liksom för att stärka näringslivets konkurrenskraft. Satsningar kan genomföras genom uppdrag till forskningsfinansiärer att avsätta riktade medel för att temporärt ge sådana områden en möjlighet till expansion. Samtidigt kan Vetenskapsrådet konstatera att forskare som ges möjlighet att fritt formulera frågeställningar och problemområden själva i stor utsträckning identifierar relevanta samhällsfrågor innan dessa blir föremål för särskilda satsningar. (Se t.ex. Forskningsöversikt 2019 Humaniora och samhällsvetenskap, Vetenskapsrådet 2019.)

Myndigheter inom andra utgiftsområden har behov av att finansiera forskning inom särskilda områden som stöd för att genomföra sina respektive uppdrag. Den bärande principen för svensk forskningspolitik har varit att denna forskning i så stor utsträckning som möjligt ska bedrivas vid lärosätena och inte vid fristående forskningsinstitut. Motiven bakom detta har bl.a. varit att underlätta kopplingen mellan forskning och högre utbildning, liksom koppling mellan grundforskning och mer tillämpade insatser. Emellertid innebär detta system att det är särskilt viktigt att värna den fria forskningen, så att forskare har möjlighet att röra sig mellan de olika perspektiven.

6.6.5 Översyn av de statliga forskningsfinansiärerna

Vetenskapsrådet har inget att invända mot en översyn av de statliga forskningsfinansiärerna. En utredning kan bidra med underlag för att utveckla samspelet och samarbetet mellan de olika statliga finansiärerna av forskning. Det är emellertid av avgörande betydelse att en sådan utredning beaktar det mycket långsiktiga perspektiv som är nödvändigt när det gäller t.ex. forskningsinfrastruktur.

Kapitel 7. Samverkan och samhällspåverkan

7.2 Förslag till en ny formulering i högskolelagen

Vetenskapsrådet tillstyrker utredningens förslag att ändra lydelsen i 1 kap. 2 § högskolelagen i syfte att tydliggöra att samverkan är en central uppgift för universitet och högskolor för att den kunskap och kompetens som finns där kommer samhället till nytta.

Samverkan ska ses som en integrerad del i såväl utbildning som forskning och är en av flera förutsättningar för att verksamheten vid universitet och högskolor ska komma samhället till del. Samverkan är en dubbelriktad verksamhet och genom den föreslagna formuleringen betonas betydelsen av att högskolan tar hänsyn till det omgivande samhällets behov av kunskap och kompetens, och integrerar det i utbildning och forskning. Sammantaget innebär det en breddning av vad samverkan innebär och en betoning av dess betydelse för både utbildningens och forskningens kvalitet liksom dess betydelse för samhället. Vetenskapsrådet vill dock framhålla att samverkan kan ta sig

olika uttryck och förekomma i varierande grad beroende på forskningens och utbildningens inriktning.

7.4 Samverkan som en del av ett nationellt kvalitetssäkringssystem

Vetenskapsrådet tillstyrker utredningens förslag att bedömning och uppföljning av lärosätenas samverkansarbete primärt bör ske inom ramen för kvalitetssäkringssystemet för utbildning och forskning med UKÄ som ansvarig myndighet. Ansvaret för högskolans samverkan ligger hos lärosätena själva och med det följer ett ansvar att följa upp och utveckla samverkan. Ur ett nationellt perspektiv är det därför rimligt att UKÄ bedömer hur lärosätena tar sitt ansvar för att följa upp hur samverkan bidrar till högskolans verksamhet och med det som grund utvecklar verksamheten.

Vetenskapsrådet vill betona att samverkan ska ses som ett medel för att nå hög kvalitet i utbildning och forskning, liksom för att dessa ska komma samhället till nytta. Det är således ett viktigt inslag i att driva kvalitet och relevans i forskning och utbildning. Tematiska utvärderingar av samverkan bör därför ske mot bakgrund av hur det bidrar till att utveckla kvaliteten i utbildning och forskning, med målet att bidra till att sprida exempel på framgångsrika tillvägagångssätt.

Mot bakgrund av samverkansuppdragets stora spännvidd, som kan skilja mellan utbildning och forskning liksom mellan olika ämnesområden och typer av verksamheter, ställer sig Vetenskapsrådet tveksamt till om det bara är UKÄ som bör ha i uppdrag att genomföra tematiska utvärderingar av samverkan och ge en nationell bild av samverkan inom specifika områden. I den mån regeringen ser behov av sådana tematiska utvärderingar, och här bör försiktighet iaktas för att undvika omfattande utvärderingar av processer snarare än resultat och effekter, bör sådana uppdrag ges till den myndighet som har störst sakkunskap i det aktuella området.

7.5 Styrning och uppföljning genom överenskommelser

Som följd av att Vetenskapsrådet avstyrker betänkandets förslag om överenskommelser avstyrker Vetenskapsrådet också förslaget om hur prioriterade samverkansaspekter ska styras och följas upp. Enligt vad som redogjorts för under avsnitt 7.4 följs samverkan bäst upp genom utvärderingar. Som Vetenskapsrådet framfört i remissvar på Vinnovas slutrapport ”Metoder och kriterier för bedömning av prestation och kvalitet i lärosätenas samverkan med omgivande samhälle” (N2017/00055/IFK) bör sådan utvärdering genomföras i form av sakkunniggranskning.

Vetenskapsrådet vill återigen framhålla att uppföljning av olika samverkansaspekter, prioriterade eller ej, bör ske med utgångspunkt i vilka resultat och effekter de leder till. Utvärdering bör ske i ett nationellt och jämförande perspektiv. Som nämnts ovan bör dock försiktighet iaktas för att noga väga den förväntade nyttan mot insatsen. Allt för

omfattande utvärderingar av processer snarare än resultat och effekter av samverkan bör undvikas.

7.6 Att främja samverkan ekonomiskt

Vetenskapsrådet avstyrker utredningens förslag om särskilda utlysningar för större och långsiktiga satsningar och för specifika samverkansaspekter. Däremot är myndigheten enig med utredningen om att samverkan inte bör utgöra en generell fördelningsnyckel för basanslaget. Samverkan bör, som utredningen framhåller, ses som en integrerad del i högskolans uppgifter och finansieringen av samverkansaktiviteter bör därför rymmas inom basanslaget.

Utredningen föreslår att en process liknande den för de strategiska forskningsområdena (SFO) används för att fördela särskilda medel för större och långsiktiga satsningar och för specifika samverkansaspekter. Även om den utvärdering av SFO som Vetenskapsrådet tillsammans med andra forskningsfinansiärer genomförde 2015 pekade på just värdet i långsiktigheten i denna satsning, menar Vetenskapsrådet att det inte vore lämpligt med en liknande process när det gäller samverkansaktiviteter. Den viktigaste skillnaden är att SFO-satsningen var inriktad på att utveckla och höja kvaliteten på forskningen inom strategiskt viktiga områden, inte på att utveckla processer vid lärosäten.

Genom att se samverkan som en integrerad del av utbildning och forskning, och för att ta hänsyn till samverkansuppgiftens mångskiftande karaktär liksom olika universitet och högskolors förutsättningar, är det sannolikt mer fruktbart att låta lärosätena styra hur de väljer att använda basanslaget för sina respektive utvecklingsbehov. I de fall regeringen identifierar behov av att utveckla lärosätenas samverkan bör medel för detta ändamål istället fördelas som en ökning av basanslaget proportionellt mellan lärosätena. Det skulle också innebära att en tidskrävande och kostsam beredningsprocess kan undvikas.

7.8 Innovationssystemet

Vetenskapsrådet ser att det kan finnas förtjänst i en särskild utredning om högskolans roll i det nationella innovationssystemet och tillstyrker därför förslaget med vissa reservationer. Innovationssystemet har varit föremål för både flera särskilda utredningar och ingått som en del i andra som rör högskolans roll. Utifrån en summering av dessa framgår att det finns flera frågor som fortfarande är olösta. Hit hör frågan om lärarundantaget, sekretessfrågor liksom holdingbolagens roll och funktion. Det är därför viktigt att om en ny utredning initieras behöver direktiven och utredningens organisation utformas så att de förslag som lämnas har möjlighet att förverkligas.

Kapitel 8. Jämställdhet

8.3 Långsiktig strategi för ökad jämställdhet

Vetenskapsrådet delar utredningens bedömningar att jämställdhetsintegrering är en lämplig strategi för ökad jämställdhet och att jämställdhet ska vara en del av kvalitetssäkringssystemet. Som en följd av att Vetenskapsrådet avstyrker förslaget om överenskommelser delar myndigheten inte utredningens bedömning att mål ska ingå i dessa, Vetenskapsrådet delar utredningens bedömning om behovet av vidareutveckling av utvärderingar och indikatorer för uppföljning.

Vetenskapsrådet tillstyrker förslaget att ge UKÄ ett tydligt ansvar för utvärdering och uppföljning av högskolans jämställdhet, och noterar att det redan är ett område för bedömning i det förslag som UKÄ tagit fram. Vetenskapsrådet menar att utvärdering och uppföljning ska ha en tydlig inriktning på uppnådda resultat och ta sin utgångspunkt i statistik. En förutsättning för sådan uppföljning och utvärdering av hur jämställdheten utvecklas är att det blir möjligt att följa upp hur basanslaget för forskning och utbildning på forskarnivå fördelas mellan män och kvinnor på motsvarande sätt som sker när det gäller den statliga externa finansieringen från forskningsråden.

Vetenskapsrådet avstyrker utredningens förslag att avskaffa rekryteringsmålet för professorer som är kvinnor. Vetenskapsrådet menar att målet snarare bör skärpas än avskaffas. Erfarenheter från Vetenskapsrådets jämställdhetsarbete och implementering av detta i beredningsprocessen visar att tydligt uppsatta mål är en förutsättning för att åstadkomma nödvändig förändring. I och med att Vetenskapsrådet inte ställer sig bakom utredningens förslag om överenskommelser bör utvecklade rekryteringsmål sätta med hänsyn till ämnes- och lärosätesspecifika förutsättningar följas upp inom ramen för det utökade uppdrag till UKÄ som utredningen föreslår.

Kapitel 9. Resurstilldelning

9.2 Resurstilldelning för starka och ansvarsfulla lärosäten

9.2.1 Ett samlat anslag

Vetenskapsrådet avstyrker utredningens förslag om att forskning och utbildning ska ses som en samlad verksamhetsgren. Forskning och utbildning har, och bör fortsatt ha, delvis olika mål och syften. Medel bör därför tilldelas de båda verksamhetsgrenarna på olika grunder och kunna särskiljas i uppföljning och återrapportering.

Vetenskapsrådet avstår från att lämna synpunkter på hur medelsfördelningen ska organiseras, i form av ett gemensamt anslag för forskning och utbildning, eller som idag, genom två separata anslag. En avgörande förutsättning för att omorganisera medelstilldelningen enligt utredningens förslag är dock att tilldelning, återrapportering och

uppföljning av medel för forskning respektive utbildning kan ske separat. Vetenskapsrådet menar dock att konsekvenserna för forskningens omfattning, kvalitet och inriktning av att fördela resurserna i ett samlat anslag bör utredas noga.

9.4 Forskningsramen

9.4.1 Förslag kopplade till dagens modell för tilldelning

Vetenskapsrådet delar bedömningen att de nuvarande indikatorerna inte bör utgöra en grund för fördelning av de direkta anslagen.

Vetenskapsrådet är kritiska till dagens utformning av den indikatorstyrda resurstilldelningen (Preliminär redovisning av Statistiska underlag 2 enligt Regleringsbrev avseende budgetår 2019, Dnr. 3.1-2019-05676; Bibliometrisk indikator som underlag för medelsfördelning 2009-05-27, Dnr. 111-2008-7887; Kan man använda Waringmetoden för att uppskatta antalet forskare?, Vetenskapsrådets lilla rapportserie, 5:2010) och har tidigare avrått från indikatorbaserad fördelning av medel för samverkan liksom att använda det nuvarande systemet för fördelning av medel för samverkan. (Remissyttrande över ”Vinnovas slutrapport Metoder och kriterier för bedömning av prestation och kvalitet i lärosätenas samverkan med omgivande samhälle”, Dnr. 1.1.3-2017-00108; Inspel till Styr- och resursutredningen U2017:5, Dnr. 3.3-2018-00176).

Vetenskapsrådet avstyrker utredningens förslag om att ett utökat utbildningsuppdrag automatiskt ska leda till en fastställd schablon för ökning av forskningsmedel genom det direkta anslaget. Vetenskapsrådet har dock inget principiellt att invända mot att en ökning av utbildningsuppdraget också åtföljs av en ökning av forskningsresurserna, men menar att omfattningen på en sådan ökning bör bedömas från fall till fall.

Vetenskapsrådet tar inte ställning till förslaget om en framtida omfördelning av basanslaget för forskning med hänvisning till att förslaget om att de direkta basanslagen ska utgöra 50 procent av lärosätenas totala forskningsfinansiering avstyrks. I betänkandet redovisas inte ett tillräckligt underlag avseende vilken grund för fördelning av medlen som ska tillämpas och vilket underlag för fördelning som ska åberopas. Vetenskapsrådet menar att det är angeläget att en eventuell omfördelning har forskningens ökade kvalitet som utgångspunkt.

9.4.2 En ökad andel direkta anslag kan uppnås genom omfördelning av statliga medel för forskning

Vetenskapsrådet avstyrker utredningens förslag om en ökad andel direkta anslag för forskning finansierad genom omfördelning från statliga forskningsfinansiärer. En sådan omfördelning riskerar att menligt påverka forskningens kvalitet och forskningens inriktning. Sverige har många lärosäten av varierande storlek och inriktning, som alla styrs på samma sätt och följs upp med utgångspunkt i samma mål. Givet dessa

förutsättningar är en av svensk forsknings stora utmaningar att främja och utveckla kvaliteten på den forskning som bedrivs. Ett sätt att göra detta är att fördela forskningsmedel på ett kvalitetsdrivande sätt, dvs. i nationell konkurrens och efter sakkunniggranskning. Denna modell för fördelning av forskningsresurser medför att forskare får möjlighet att formulera sina forskningsidéer och få dem prövade av högt kvalificerade kollegor. Det skapar inte bara möjlighet till utveckling och självständighet som forskare, utan det blir också ett mått för lärosätet på hur dess forskning står sig i nationell konkurrens.

Vetenskapsrådet menar att utredningens förslag riskerar att bli konserverande och förhindra lärosätens, institutioners och forskargrupper utveckling genom att kraftigt begränsa de resurser som forskarna genom goda forskningsidéer och forskning av hög kvalitet kan påverka själva.

I rapporten Externfinansieringens roll i svensk högskoleforskning (Vetenskapsrådet, 2019) konstaterades att forskarna utför så mycket forskning som de har medel för, och att det vid många forskningsintensiva institutioner finns en inneboende strävan mot expansion och tillväxt. Denna strävan är en följd av dels de enskilda forskarnas kreativitet som resulterar i nya idéer som de önskar att realisera, dels institutionernas strävan att konkurrera om basanslagen eftersom fördelningen av dem i många fall bland annat styrs av förmågan att attrahera externa medel. En ökning av andelen basanslag för forskning riskerar att leda till att fler lärare och forskare kan söka mer medel för att i sin tur anställa ytterligare forskare, postdoktorer och doktorander. Som konsekvens riskerar rådets beviljningsgrad sänkas ytterligare och att den tid som läggs på ansökningar ökar i förhållande till andelen beviljade medel. Vetenskapsrådet delar inte slutsatsen från de underlag som utredningen refererar till med anledning av samband mellan externa medel och effektivitet eller kvalitet, liksom vad gäller transaktionskostnader (Externfinansiering och dess påverkan på forskningssystemet, Dnr. 3.1-2019-05759).

Vetenskapsrådet menar att för att kunna åstadkomma en reell förändring av villkor och förutsättningar för forskare och lärare behöver de lösningar som föreslås ta hänsyn till interna fördelningsmodeller, uppföljning och incitament. Lärosätena behöver utveckla de interna fördelningsmodellerna så att de istället för att premiera tillväxt inriktas på att utveckla verksamhetens kvalitet.

Vetenskapsrådet menar vidare att det finns ytterligare problem som har att göra med hur utredningens förslag påverkar forskningens inriktning. Som följd av politiska prioriteringar kan Sveriges institutssektor i begränsad utsträckning svara mot samhällets behov av kunskap. I stället har politiken varit inriktad på att möta samhällets behov av kunskap genom att myndigheterna finansierar forskning vid universitet och högskolor. Ett tungt vägande skäl till detta har varit att möjliggöra en koppling mellan utbildning och forskning. En stor del av de resurser som utredningen föreslår ska omfördelas ligger under andra utgiftsområden än området för utbildning och universitetsforskning

(UO 16), t.ex. Forte, Formas, Naturvårdsverket och Energimyndigheten. Dessa myndigheters och motsvarande samhällssektors behov av kunskap från forskning av hög vetenskaplig kvalitet riskerar att inte tillgodoses vid en eventuell omfördelning.

Vetenskapsrådet menar också att förslaget riskerar att få stora konsekvenser på finansiering av forskningsinfrastruktur i Sverige. Vetenskapsrådet står idag för det nationella forskningssystemets långsiktiga planering och finansiering av stöd till forskningsinfrastruktur. Detta tar sig bland annat uttryck i Vetenskapsrådets guide till infrastrukturen 2018, som pekar på forskningens ökande behov av infrastrukturer av olika slag. Utredningens förslag riskerar att leda till att resurserna inte används till ändamålet om medel överförs till lärosätenas direkta anslag utan särskild öronmärkning. Härvidlag blir uppföljning både av medlens användning liksom av i vilken utsträckning infrastrukturen håller den förväntade kvaliteten av avgörande betydelse. Vetenskapsrådet vill också uppmärksamma att den behovsinventering som görs idag inom ramen för guiden till infrastrukturen inte berörs i utredningen.

Vetenskapsrådet vill återigen påpeka att de statliga forskningsfinansiärerna redan idag står för en stor andel av lärosätenas basverksamhet genom systemet med full kostnadstäckning. Nästan en fjärdedel av de medel som Vetenskapsrådet fördelar för forskningsprojekt utgörs av ersättning för indirekta kostnader, vilket motsvarar drygt 1 miljard kronor per år (se Användning av löne-medel och uttag av indirekta kostnader för VR-projektmedel utbetalade 2014 (PM), Dnr. 3.4-2016-07210, Vetenskapsrådet). Vetenskapsrådet vill påminna om bakgrunden till att detta system tillkom, nämligen att kompensera för vad som på 1990-talet ansågs vara alltför låga basanslag (Sundqvist. *Full kostnadstäckning för externt finansierade projekt vid svenska universitet och högskolor*. SUHF. 2005. s 5-13.).

9.4.3 Övrig ökning av direkta anslag till forskning

Vetenskapsrådet avstyrker utredningens förslag om hur övrig ökning av de direkta anslagen ska fördelas. Vetenskapsrådet förespråkar att eventuella resursökningar genom ökade basanslag för forskning baseras på bedömningar av forskningens kvalitet och kvalitetssäkring. Ska kvalitetsindikatorer användas tillstyrker Vetenskapsrådet utredningens förslag att dessa bör tas fram genom ett uppdrag till Vetenskapsrådet i samverkan med andra aktörer.

Vetenskapsrådet menar att kortsiktiga, ämnesmässigt hårt inriktade satsningar kan förfela sitt syfte och inte leda till de förväntade resultaten. Myndigheten delar dock utredningens bedömning att resursökningar bör byggas upp långsiktigt och förutsägbart så att lärosätena har möjlighet att utveckla verksamheten i en takt som medför hög kvalitet.

Kapitel 10. Det ekonomiadministrativa regelverket

Vetenskapsrådet avstår från att lämna synpunkter på utredningens förslag när det gäller det ekonomiadministrativa regelverket utöver att tillstyrka förslaget att den långsiktiga styrning som idag ingår i regleringsbrev i stället regleras i förordning. Vetenskapsrådet vill dock understryka vikten av att de eventuella förändringar som införs avseende det ekonomiadministrativa regelverket inte innebär att möjligheterna till ändamålsenlig uppföljning av forskningens genomförande och resultat försvåras.

Kapitel 11. Konsekvenser av förslagen

Vetenskapsrådet menar att utredningens förslag har långtgående effekter på forskningens inriktning och kvalitet samt på möjligheter till ändamålsenlig uppföljning och styrning. Det är därför anmärkningsvärt att utredningens analys av förslagets konsekvenser är grund och i många stycken bristfällig.

Avsnittet om samhällsekonomiska konsekvenser är helt inriktat på styrningen av den omfattande verksamheten som bedrivs vid universitet och högskolor. Däremot belyses inte på något sätt hur betänkandets förslag påverkar svensk forsknings möjligheter att långsiktigt bidra till kunskapsuppbyggnad och lösningar på samhällets utmaningar. Som har konstaterats tidigare menar Vetenskapsrådet att förslagen om en förändrad modell för finansiering av forskning vid universitet och högskolor riskerar att på ett genomgripande och allvarligt sätt påverka både forskningens inriktning och dess kvalitet och genomslag. En dimension av detta, som saknas i betänkandet, rör vår förmåga att hämta hem och tillämpa kunskap som har skapats i andra länder. Svensk forskning står för omkring en procent av den totala kunskapsproduktionen i världen. Forskningens kvalitet och genomslag är av avgörande betydelse för att Sverige ska kunna delta i samarbeten med forskare i andra länder och vara attraktiva samarbetspartner i viktiga internationella sammanhang.

Det är Vetenskapsrådets uppfattning att flera av förslagen begränsar möjligheterna att ta till vara forskarnas kunskaper och erfarenheter i utvecklingen av forskningspolitiken och för prioriteringar och inriktning på den forskning som behöver utföras, genom att medel förflyttas från forskarstyrda organisationer som forskningsråden, till lärosätenas ledningar.

I avsnittet om kvalitet i utbildning och forskning diskuteras, precis som i flera andra avsnitt, formerna för hur, och av vem, effekten av utredningens förslag kunna följas ska följas, medan det helt saknas en analys av vilka konsekvenser utredningens förslag riskerar att få på forskningens inriktning, genomslag och kvalitet.

I avsnittet om konsekvenser för övriga myndigheter, till vilka Vetenskapsrådet och andra statliga forskningsfinansiärer förs,

konstateras att dessa kommer att påverkas av utredningens förslag. Utöver dessa truismer redovisar utredningen inga som helst analyser av hur utredningens förslag påverkar dessa myndigheters möjligheter att utföra sina uppdrag.

Vetenskapsrådet kan konstatera att en konsekvensanalys av så genomgående förändringar som utredningens betänkande utmynnar i inte lätt låter sig göras. Inte desto mindre går det att komma avsevärt längre än vad som redovisas i betänkandet. Vetenskapsrådet menar att konsekvenserna riskerar att bli så allvarliga och långtgående för forskningens inriktning och kvalitet att det stora flertalet av utredningens förslag bör förkastas. Argumenten för detta utvecklas under respektive avsnitt ovan.

Yttrandet har beslutats av generaldirektör Sven Stafström i närvaro av rådsdirektören Ann Fust, chefsjuristen Anna Hörnlund och analytikern Stina Gerdes Barriere, föredragande. I handläggningen har analytikern Johan Fröberg deltagit. Vetenskapsrådets styrelse har deltagit i beredningen av ärendet och diskuterat remissvarets inriktning vid styrelsemötena den 15 april och den 13 juni 2019.

Sven Stafström
Generaldirektör

Stina Gerdes Barriere
Analytiker